

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 73/2018-68

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duřu, Miroslava Duriřa, Rastislava Kařřáka, Jany Lařřákovvej, Milořa Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľubořa Szigetiho (sudca spravodajca), Roberta řorla a Martina Vernarského o návrhu **skupiny 32 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky**, zastúpených Advokátskou kanceláriou KADUC & PARTNERS s. r. o., Trojičné námestie 4, Trnava, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Ing. Miroslav Kadúc, PhD., na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopľňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopľňajú niektoré zákony, s Ústavou Slovenskej republiky, za účasti vlády Slovenskej republiky ako vedľajšieho účastníka konania, takto

r o z h o d o l :

Konanie **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov

1. Ústavnému súdu bol 31. októbra 2018 doručený návrh skupiny 32 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „skupina poslancov“ alebo „navrhovatelia“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopľňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopľňajú niektoré zákony (ďalej aj „napadnuté ustanovenia zákona č. 270/2018 Z. z.“ alebo „napadnutá právna úprava“), s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

2. Z obsahu napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. vyplýva, že ide o novelizáciu zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o SAV“). Napadnutými ustanoveniami zákona č. 270/2018 Z. z. sa za § 14 zákona o SAV vkladajú § 15 až § 20, ktorými sa zriaďujú a upravujú pôsobnosti organizácií Slovenskej akadémie vied (ďalej len „SAV“), ktoré sú štátnymi rozpočtovými organizáciami alebo štátnymi príspevkovými organizáciami.

3. Podstatou návrhu navrhovateľov je namietaný nesúlad ustanovení čl. II zákona č. 270/2018 Z. z. s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy z dôvodu vád legislatívneho procesu, v ktorom bola napadnutá právna úprava prijatá Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) vo forme tzv. legislatívneho prílepku.

4. Ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 73/2018-18 z 19. decembra 2018 prijal na ďalšie konanie návrh navrhovateľov v celom rozsahu. Zároveň predmetným uznesením návrhu navrhovateľov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení nevyhovel.

5. Po prijatí návrhu na ďalšie konanie predseda ústavného súdu podľa § 86 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) požiadal národnú radu a vládu Slovenskej republiky, zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), o predloženie stanoviska k návrhu navrhovateľov. Národná rada doručila svoje stanovisko z 23. januára 2020 ústavnému súdu 31. januára 2020 a vláda sa vyjadrila k návrhu navrhovateľov vo svojom stanovisku zo 6. mája 2019 doručeným ústavnému súdu 13. mája 2019.

II.

Zastavenie konania o návrhu navrhovateľov

6. Podľa § 87 prvej vety zákona o ústavnom súde ústavný súd konanie zastaví, ak preskúmaný právny predpis stratí platnosť pred vyhlásením nálezov vo veci.

7. Po rozhodnutí ústavného súdu o prijatí návrhu na ďalšie konanie sa národná rada 21. septembra 2021 uzniesla na zákone, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 347/2021 Z. z. (ďalej len „zákon č. 347/2021 Z. z.“). Zákon č. 347/2021 Z. z. nadobudol účinnosť 5. októbra 2021, okrem čl. I bodov 1 až 18, 20 a 21 a čl. II, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2022.

8. Zákonom č. 347/2021 Z. z. v bode 18 boli napadnuté ustanovenia § 15 až § 20 zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení zákona č. 270/2018 Z. z. nahradené novými ustanoveniami § 15 až § 17 upravujúcimi vedeckú kvalifikáciu výskumných pracovníkov. Z dôvodovej správy k zákonu č. 347/2021 Z. z. vyplýva, že z dôvodu zmeny právnej formy všetkých organizácií SAV na verejné výskumné inštitúcie od 1. januára 2022 sa tretia časť zákona o SAV v znení zákona č. 270/2018 Z. z. stáva nadbytočnou.

9. V prerokovávanej veci došlo teda k nahradeniu pôvodne napadnutej právnej úpravy právnou úpravou s úplne odlišným obsahom. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 347/2021 Z. z. napadnuté ustanovenia zákona č. 270/2018 Z. z. stratili platnosť, a teda z formálneho a rovnako aj z materiálneho hľadiska už nie sú relevantnou súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a nevyvolávajú žiadne normatívne právne účinky. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutú právnú úpravu zavedenú zákonom č. 270/2018 Z. z. už nemožno použiť, prestal existovať aj objektívny dôvod na objasnenie a prípadné vyslovenie protiústavnosti legislatívneho procesu, ktorý sa mal na základe návrhu navrhovateľov podrobiť ústavnej kontrole.

10. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre považuje stratu platnosti preskúmaných právnych predpisov za dôvod na zastavenie konania bez ohľadu na to, že v čase doručenia návrhu na začatie konania napadnuté právne predpisy, ich časti alebo jednotlivé ustanovenia ešte boli súčasťou platného právneho poriadku Slovenskej republiky (PL. ÚS 23/02, PL. ÚS 16/03, PL. ÚS 15/05, PL. ÚS 4/2016), ak právna úprava nebola nahradená novou obsahom identickou úpravou.

11. Vzhľadom na to, že napadnuté ustanovenia zákona č. 270/2018 Z. z. stratili platnosť pred vyhlásením nálezov vo veci, ústavný súd rozhodol tak, že podľa § 87 zákona o ústavnom súde konanie o návrhu navrhovateľov zastavil.

12. Na záver ústavného súdu o potrebe zastavenia predmetného konania o návrhu navrhovateľov pritom nemá žiaden vplyv skutočnosť, že navrhovatelia navrhujú vysloviť nesúlad napadnutej právnej úpravy nie pre jej samotný obsah, ale „len“ z dôvodu ústavnej nekonformity legislatívneho procesu, v ktorom bola prijatá. Ak dôjde k strate platnosti napadnutého právneho predpisu, zákon o ústavnom súde jednoznačne predpokladá zastavenie predmetného konania o súlade právnych predpisov, pričom nepočíta so žiadnou výnimkou pre prípad, že navrhovateľ nenamieta ústavnú nekonformitu samotného obsahu napadnutého zákona, ale „len“ legislatívny proces, v ktorom bol tento zákon prijatý (PL. ÚS 16/2020). Strata platnosti napadnutých ustanovení zákona č. 270/2018 Z. z. je preto dôvodom na zastavenie konania o súlade právnych predpisov aj v takomto prípade.

13. Vyslovenie ústavnej nekonformity legislatívneho procesu, v ktorom bola napadnutá právna úprava národnou radou prijatá, nemá žiadny praktický význam. Návrh navrhovateľov sa preto vzhľadom na uvedené dostáva do pozície akademickej polemiky a rozhodnutie o ňom by nedokázalo naplniť funkčnú podstatu uplatneného návrhu, ktorou je eliminovanie ústavne nekonformnej právnej úpravy z právneho poriadku Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2022

Ivan Fiačan
predseda Ústavného súdu
Slovenskej republiky